

У рамках кожної з груп виділені окремі підгрупи, у яких конкретизовано структурні елементи кожної з виділених основних груп завдань управління оборотними активами [2].

Висновки.

У сучасних умовах для багатьох вітчизняних підприємств типовим наслідком кризових явищ економічного розвитку є гостра нестача оборотних активів, яка супроводжується низьким рівнем його використання. Розвиток ринкових відносин в Україні та досвід зарубіжної системи господарювання визначають залежність результатів діяльності підприємств від ефективності управління процесом формування й використання їх оборотних активів. Тому дослідження системи управління оборотними активами як важливого чинника підвищення ефективності функціонування підприємств набуває особливої актуальності.

Проаналізовано ряд основних методів управління оборотними активами й зроблено висновок про те, що з метою підвищення ефективності процесу управління оборотними активами необхідно синтезувати всі наявні методичні підходи, які повинні взаємно доповнювати один одного, забезпечувати при цьому не тільки комплексний, послідовний, але й гнучкий механізм оцінки ефективності використання оборотних активів.

Комплексна оцінка впливу системи управління оборотним капіталом дає змогу визначити не тільки ефективність використання даної системи на підприємствах, але й її вплив на фінансовий стан у цілому. Практичне застосування методики управління оборотним капіталом дозволить підтримувати на певному рівні абсолютну платоспроможність і отримувати додатковий прибуток від раціонального використання оборотного капіталу на підприємствах з урахуванням змін економічних умов господарювання.

Список літератури

1. Кононова О.О. Управління оборотними коштами на підприємствах по переробленню сільськогосподарської продукції. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук. Дніпропетровськ. – 2009. – 22 с.
2. Ламанов С. В. Система завдань управління оборотним капіталом підприємства "Управління розвитком", №1 (98). – 2011

3. Сорока Р. Механізм управління оборотним капіталом торговельних підприємств // Регіональна економіка, №4, 2009. – С. 201–203
4. Соляник Л.Г. Організаційно-економічний механізм управління оборотними активами та джерелами їх фінансування [Текст] // Економічний вісник Національного гірничого університету. – № 4. – Дніпропетровськ: РВК НГУ. – 2011. – С. 48 – 57.
5. Пархоменко О.П. Уточнення визначення сутності поняття оборотний капітал, 2008 г.

Одержано 13.12.16

УДК 504.3.06

І.А.Грєвцева, студ. гр. ЕО-14-ДВ, А.П. Мартиненко, доц.
Кіровоградський національний технічний університет

Екологічні проблеми олійно-екстракційного виробництва і шляхи їх вирішення

Оцінено вплив олійно-екстракційного виробництва на довкілля і шляхи вирішення проблеми мінімізації екологічного збитку.
продукти спалювання лушпиння, леткі органічні з'єднання

Олійножирова промисловість є одною із найскладніших галузей харчової промисловості з точки зору технології і надзвичайно небезпечною з точки зору техніки безпеки і пожежної безпеки із-за використання їдких, токсичних і вибухонебезпечних речовин, легкозаймистих рідин, високих тисків та температур в таких технологічних процесах як: екстракція олієвміщуючого насіння, гідрогенізація жирів, виробництво водню і кисню.

Вентиляційні викиди, що містять леткі продукти метаболізму сировини, вуглекислий газ, який утворюється під час дихання насіння, надходять без очищення в атмосферне повітря. Під час екстрагування олії із залишків після пресування подрібненого насіння видаляються леткі речовини (бензин, спирти, кетони, вуглеводні тощо). На всіх

© І.А.Грєвцева, А.П. Мартиненко, 2016

технологічних стадіях пара розчинника потрапляє в атмосферу. Збільшення втрати розчинника пояснюється переробкою дефектної сировини, використанням зношеного обладнання, порушенням технологічної дисципліни. Менших втрат можна досягти за переробки олійної сировини на стрічкових екстракційних установках.

У викидах ідентифіковані: бензин, акролеїн, пил насіння соняшника, сої, пил зерновий, шроту соняшника, ріпаку, аміак, насичені вуглеводні, зола сланцева, вуглецю оксид, ангідрид сірчистий, азоту діоксид, заліза оксид, марганець та його сполуки, водень фтористий, хром, кремнію діоксид, пил деревини, кислота сірчана, етанол, толуол, діетиловий ефір. Викиди забруднюючих речовин здійснюються через димові труби, вихлопи циклонів, вентиляційні труби, вихлопи вентиляторів, дихальні патрубки. Частково викиди носять неорганізований характер.

Відпрацьоване повітря з пилом після очищення в циклонах викидається в атмосферу в кількості 161978 м³/год.

Технологічне джерело шкідливих викидів – очищення повітря від насіннєвіялок, сепараторів контролю перевію, після аспірації. Вентиляційне повітря в кількості 99460 м³/год з приміщення та машин, які містять органічний пил з мінеральними домішками, піддається очищенню в циклонах.

У екстракційному цеху відбувається процес екстракції олії з макухи виробничим екстракційним гексаном. Це джерело являє собою викиди газоповітряної суміші з труби після вентилятора масляної абсорбції: кількість повітря, яке викидається, складає 169,2 м³/год з температурою 30°C; концентрація пари розчинника пароповітряної суміші складає до 20 г/м³. Гранично – допустимі концентрації, згідно переліку ГОСТ 12.1.005, складають у приміщенні робочої зони (ГДКрз) – 100 мг/м³, максимально – разова концентрація при викидах у повітря населених пунктів ОБУВ – 60,0 мг/м³.

Вентиляційне повітря, яке містить пару розчинника, викидається в атмосферу в кількості 90363,6 м³/год з температурою 30°C. Концентрація пари розчинника в пароповітряній суміші повинна забезпечувати ГДКрз (100мг/м³). Втрати розчинника відбуваються через нещільності в апаратурі та насосах із-за порушення герметичності сальникового ущільнення та арматури. Місця найбільш

небезпечні, з точки зору вмісту пари розчинника в повітрі, обладнані місцевими відсмоктувачами.

Технологічні викиди у відділенні грануляції шроту представлені двома джерелами: перше з них – труба після розвантаження циклона. Потужність 35000 м³/год. Повітря вміщує шротовий пил, який частково повертається з циклона на перероблення в охолоджувач та частково, у кількості 2,6454 т/рік, викидається в атмосферу, та пара розчинника в кількості 27,3520 т/рік; друге – це джерело, яке представляє собою викид в атмосферу повітря з парою розчинника після вентустановки потужністю 6012 м³/год при кімнатній температурі.

Теплотехнічні потреби виробництва забезпечуються від котельні із використанням лушпиння як палива. Паровий котел виробляє насичену пару з температурою 224°C і робочим тиском 2,3 МПа. Продукти спалювання лушпиння проходять очистку на електрофільтрах (з ефективністю очистки від золи 99% і кінцевою кількістю твердих частинок 50 мг/м³) та викидаються в атмосферу на висоті 30 м.

Останнім часом через низку причин зросли втрати олії зі шротом та лушпинням. Однією із причин, що призводить до сорбції олії лушпинням, є травмування насіння під час збирання врожаю і потім на всіх стадіях до отримання ядра, а також за неправильного зберігання, очищення і сушіння сировини. Тому особливу увагу потрібно приділити експлуатації гвинтових конвеєрів і норій та належному зберіганню сировини.

Відпрацьовані відбілювальні глини (бентоніти), які застосовують для прояснення рослинної олії, збагачені жирами. Вміст олії в них залежить від природи глини та типу фільтрів і може коливатися в межах 40 – 60 %. Під час продування відбілювальних глин інертними газами чи парою вміст жиру 30 % у разі використання рамних фільтрпресів. Якщо використовувати дискові фільтри, можна досягнути 15 % вмісту жиру.

Стічні води складаються на 60 % з охолоджувальних вод; на 32 % – сильно забруднених; 1,5 % – санітарних та 0,5 % інших. Сильно забруднені стоки містять до 3650 мг/дм³ завислих речовин і мають БСК 5175 мг О₂/дм³. Вміст жиру коливається в межах 200 - 350 мг/дм³. Для очищення висококонцентрованих стічних вод із значенням ХСК понад

2000 мг О₂/дм³ доцільно використовувати попереднє метанове бродіння із подальшим аеробним доочищенням в аеротенках. Рециркуляція активного мулу та застосування іммобілізованої мікрофлори дадуть змогу інтенсифікувати процес біотрансформації забруднень до норм ГДК для їх скидання у каналізаційну мережу міста.

Одним із основних напрямків екологізації підприємства є вдосконалення і «зелена» модернізація технології виробництва олії, зокрема вловлювання викидів, комплексне перероблення стічних вод і відходів та використання продуктів перероблення як вторинної сировини.

Список літератури

1. Присяжнюк В.Е. Летучие органические соединения в выбросах и атмосферном воздухе при производстве подсолнечного масла / В.Е. Присяжнюк, Н.И. Выхрестюк, Л.М. Шмаргун, Т.А. Синенко // Гігієна населених місць / МОЗ України. – Вип.37. – К. –2000. – С. 40-43.
2. Кіреєва І.С. Актуальні санітарно-гігієнічні питання в контексті проблеми оцінки впливу на навколишнє середовище об'єктів проектування різного виробничого призначення // Тези Дев'ятої науково-практичної конференції "Оцінка впливу об'єктів господарської діяльності на навколишнє середовище (ОВНС). Безпека навколишнього природного, соціального та техногенного середовища". 26 30.05.2008 р., м. Ялта, АР Крим / І.С. Кіреєва / Інститут «УкрНДІПНТВ». – Харків. – 2008. – С. 9-14.

Одержано 16.12.16

УДК 314.1:616-006

Р.А.Осін, доц., канд. техн. наук, О.М.Мезенцева

Кіровоградський національний технічний університет

Комплексний підхід до запобігання поширенню онкологічних захворювань в регіонах з підвищеною радіаційною небезпекою

В статті досліджено проблему ризиків виникнення онкологічних захворювань, наведено статистику смертності від них по Україні. Проаналізовано взаємозв'язок між кількістю захворювань серед населення та їх місцем проживання. Виявлено, що найвища смертність від онкологічних захворювань на територіях з підвищеною радіаційною небезпекою. Запропоновано комплексний підхід та першочергові заходи щодо запобігання поширенню онкологічних захворювань серед населення.

суспільне здоров'я, онкологічні захворювання, радіаційна небезпека, профілактика захворювань, рання діагностика

Одним із завдань стійкого розвитку будь-якої держави є збільшення середньої тривалості життя її населення шляхом удосконалення механізмів, що забезпечують його оздоровлення.

За визначенням ВООЗ «Суспільне здоров'я – це наука і практика попередження захворювань, подовження життя та укріплення здоров'я шляхом об'єднання зусиль суспільства». Тобто система суспільного здоров'я – це фундаментальне поняття, яке охоплює організацію суто медичної допомоги, оцінку, виявлення, профілактику ризиків захворювання і підтримання здоров'я.

За даними досліджень Світового банку “What Underlies Ukraine’s Mortality Crisis?” Україна за 25 років незалежності встановила дуже сумний рекорд: країна має найвищі темпи депопуляції у Європі. За цей період населення країни скоротилося на 6,8 млн. – до 45,2 млн. [1].

Україна – це країна, в якій смертність стабільно перевищує народжуваність, тобто природний приріст від'ємний. У перші чотири роки після проголошення незалежності у 1991 р. смертність стрімко зростала і досягла максимуму у 1995 році – тоді померло 792 тис. чол.

© Р.А.Осін, О.М.Мезенцева, 2016